

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ
УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ОКД»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ
(м. Кишинів, Республіка Молдова)

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
АУДИТУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

21 травня 2026 р.

ОДЕСА 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ
УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ОКД»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ
(м. Кишинів, Республіка Молдова)

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
АУДИТУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

21 травня 2026 р.

ОДЕСА 2026

УДК 657

ББК 65.052.2

О17

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – **Ковальов Анатолій**, ректор ОНЕУ, д-р екон. наук., професор

Члени оргкомітету:

Артюх Оксана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Каменська Тетяна – голова Аудиторської палати України, д-р. екон. наук;

Кричун Петро – президент Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України, канд. екон. наук;

Кузіна Руслана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Куцик Петро – ректор Львівського торговельно-економічного університету, д-р. екон. наук;

Лазарь Ліліана – доцент, завідувачка Департаменту бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу Молдавської економічної академії (Республіка Молдова), канд. екон. наук;

Літвінов Олександр – проректор з наукової роботи ОНЕУ, д-р. екон. наук;

Лоханова Наталія – завідувачка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Парфенюк Наталія – президент Громадської організації «Професійна організація аудиторів, бухгалтерів та викладачів ОКД», член Ради Аудиторської палати України, практикуючий аудитор, керуючий партнер АФ «ТЕО-АУДИТ»;

Позняковська Наталія – доцент кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування, канд. екон. наук;

Яцунська Олеся – ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук.

Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2026. 201 с.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

©ОНЕУ, 2026

Сиротенко Н. Облікова система підприємства: актуальні виклики та перспективи розвитку	63
Скорнякова Ю., Сьомченко В. Трансформація документування в умовах комплексної цифровізації бухгалтерського обліку та управління	65
Старенька О. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності фінансових установ в умовах цифровізації економіки	68
Струк Н., Малець С. Проблемні аспекти обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві	71
Тенюх З. Трансформація облікових і контрольних процедур в умовах запровадження системи «Е-акциз»	73
Терновський О. Облік квот на викиди як нематеріальних активів – проблемні аспекти	76
Тлучкевич Н. Облікові аспекти формування собівартості консультаційних послуг	77
Тоцький С. Проблеми ідентифікації та обліку реалізації цифрових активів в інтернет-комерції	79
Травінська С. Напрями удосконалення оподаткування діяльності резидентів Дія ситі в Україні	81
Ходзицька В. Вдосконалення звітності про рух грошових коштів: проєкт РМСБО з аналізу звіту	84
Чабанюк О. Організація сучасного обліку та звітності з інтеграцією міжнародних стандартів (МСФЗ, ESG), цифрових форматів (XBRL)	85
Черкашина Т. Особливості організації обліку основних засобів об'єкта критичної інфраструктури	87
Шигун М., Чистова А. Вплив податкових різниць на фінансовий результат діяльності підприємства	90
Щербань А., Артюх О. Автоматизація бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації підприємства	92

СЕКЦІЯ 2 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Iachimovschi A. Conceptual and methodological approaches in identifying and reporting key audit issues	94
Shchyrba I. Digital transformation of auditing: challenges and opportunities for modern enterprises	97
Shchyrba M. Enterprise efficiency audit through the prism of neo-institutional theory	99
Volchek R., Moskaliuk H. Features of auditing the accounting valuation of land easement rights	102
Балтян Б., Артюх О. Державний фінансовий контроль за цільовим використанням державних грантів	105
Данилюк І. Розвиток аудиту в умовах євроінтеграції України: сучасний стан та перспективи	107
Дмишко Я. Сучасні підходи до організації аудиторських перевірок у банківських установах	109
Заднепровська С. Глобальні ризики та трансформація СУЯ аудиторської фірми в умовах полікризи	111
Кашиперська А. Особливості аудиту інформаційної безпеки в умовах діджиталізації облікової інформації	114
Кащена Н., Богомаз О. Аудит сталого розвитку підприємства в умовах цифровізації: організаційно-методичні аспекти	117

proposed methodological approaches when preparing the auditor's working papers and conducting an audit of accounting estimates of property rights to land plots.

References

1. IFRS 13 «Fair Value Measurement». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU17025> (accessed 10.05.2026).
2. Tarasenko L. O. Features of the audit of intangible assets: analytical procedures and inspections. *Economic Analysis*. 2017. №. 2. Vol. 27. P. 201-208. URL: <https://scispace.com/pdf/osoblivosti-audit-u-nematerialnikh-aktiviv-analitichni-2b6p9lpuje.pdf> (accessed: 14.05.2026).
3. Dyadyun, O. O. The use of audit procedures in the audit of intangible assets. *Scientific Notes of the National University of Ostroh Academy*. 2019. №. 15(43). P. 146-152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2018_3_6 (accessed: 10 May 2026).
4. Land Code of Ukraine: Law №. 2768-III of 25 October 2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (accessed: 10.05.2026).
5. NAS 8 «Intangible Assets»: Order of the Ministry of Finance of Ukraine №. 242 of 18 October 1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text> (accessed: 12 May 2026).
6. IAS 38 «Intangible Assets». URL: <https://surl.li/goafjk> (accessed: 10.05.2026).
7. ISA 540 (Revised) «Audit of Accounting Estimates and Related Disclosures». URL: <https://surl.li/hhzjkg> (accessed: 12.05.2026).

Балтян Богдан

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ФМОІТ

Артюх Оксана

*д-р екон. наук, професорка кафедри
бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ЦІЛЮВИМ ВИКОРИСТАННЯМ ДЕРЖАВНИХ ГРАНТІВ

Державний фінансовий контроль є фундаментальною складовою системи управління публічними фінансами, що забезпечує перевірку законності, доцільності та ефективності використання бюджетних ресурсів. Особливого значення цей контроль набуває у сфері надання бюджетних грантів, де цільове призначення коштів є головною ознакою та умовою їх надання бізнесу на безповоротній основі. Завдяки державному фінансовому контролю має надаватися гарантія того, що державна допомога трансформується у реальний економічний результат у вигляді створення нових робочих місць, розвиток виробництва та зміцнення національної безпеки[1].

Підприємства, котрі отримують гранти, використовують державні кошти, що автоматично накладає на них підвищену відповідальність перед бюджетом та контролюючими органами. Виконуючи умови цільового використання грантів, такі підприємства отримують податкові пільги. Грант не враховується в дохід юридичної особи – платника єдиного податку 3 групи, не враховується в ліміти доходів по єдиному податку, а підприємства на загальній системі оподаткування фактично звільненні від сплати податку на прибуток через рівність витрат і суми гранту, що включається в доходи підприємства[2]. Ці пільги мали б створити більш ніж достатньо умов для того, щоб бізнес використовував цільові кошти за призначенням. Але задля убезпечення коштів платників податків держава намагається всіма силами контролювати використання грантів завдяки трьохетапній перевірці[3], яка включає початковий огляд надавачів грантів щодо відсутності податкового боргу і відповідності за критеріями, покроковий банківський моніторинг кожної транзакції та ретельний аудит після здійснення операцій на підставі первинних документів. Такий

комплексний підхід має дозволити бачити шлях кожної гривні та оперативно припиняти будь-які фінансові порушення ще на етапі їх виникнення, захищаючи державні ресурси від нецільового розтрачання. Проте реальна ефективність цієї системи визначається тим, чи спроможні контролери оперативно реагувати на ризики, не перетворюючи превентивний моніторинг на надмірний адміністративний тиск, який нівелює саму суть державної фінансової підтримки бізнесу.

Перший етап контролю розпочинається ще до укладання договору, коли здійснюється початковий огляд заявників щодо відсутності податкового боргу. На цьому контролюючі органи запрошують інформаційні запити з реєстрів, сам борг платник податків звісно може побачити у своєму особистому електронному кабінеті. Надмірний тиск на цьому етапі виявляється у формі автоматичного відбору. Наявність неузгодженої заборгованості у кілька копійок, що виникла через можливі помилки самих податківців, автоматично блокує заявку бізнесу. Замість гнучкого діалогу у цей складний для країни час, державний механізм виставляє безапеляційний бар'єр, змушуючи підприємців кожен день заходити в особистий кабінет платника податків, або витратити кошти на додаткове бухгалтерське обслуговування.

Другий етап являє собою покроковий банківський моніторинг кожної окремої транзакції в режимі реального часу, який супроводжує компанію протягом усього періоду і стає найбільш виснажливим чинником повсякденного тиску на операційну діяльність. Оскільки грантові кошти перебувають на спеціальних цільових рахунках в уповноважених банках, фінансові установи перетворюються на тотальних наглядців. Вони піддають суб'єктивній оцінці кожен платіжну інструкцію, звіряючи її з затвердженим бізнес-планом. Надмірний тиск тут досягає апогею, коли комерційний банк, перестраховуючись, блокує оплати постачальникам сировини чи обладнання, вимагаючи додаткові калькуляції, прайс-листи та письмові обґрунтування доцільності ринкових цін. У результаті бізнес опиняється в призупиненому стану, коли купівля необхідних матеріалів затримується.

Третій етап представлений у вигляді ретельного аудиту після здійснення операцій. Надмірний тиск тут закладається у пошуку найменших помарок у документах, що не є причиною для визнання операцій з постачання, реалізації не дійсною. Перевіряючі можуть вирішити, що створені за умовами гранту робочі місця заповнені недостатньо швидко чи не вчасно взято на роботу інваліда, норматив по котрим був зменшений з річного до квартального, через що був створений податковий борг, і це одразу сприйметься як нецільове використання коштів. Податкові органи можуть призначити позапланову виїзну перевірку, котра в багатьох випадках зупиняє роботу адміністративного відділу.

Державний фінансовий контроль за цільовим використанням грантів є цілком виправданим через наявність несумлінного бізнесу. Особливо в умовах воєнного стану цей нагляд не повинен створювати надмірного та виснажливого тиску на підприємців. Задля балансу інтересів державі необхідно мінімізувати людський фактор у процесі перевірок через максимальну автоматизацію алгоритмів та надати бізнесу детальні, інтуїтивно зрозумілі інструкції. Це дозволить власникам компаній самостійно, без залучення сторонніх бухгалтерів, від того і додаткових фінансових витрат, легко розбиратися з усіма вимогами грантів.

Список використаних джерел

1. Деякі питання надання грантів бізнесу : Постанова Каб. Міністрів України від 21.06.2022 № 738 : станом на 22.04.2026 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/kp220738?an=1> (дата звернення: 09.05.2026).
2. Відповіді на типові питання від підприємців щодо отримання гранту від держави на переробку. *Станично-Луганська селищна громада*. URL: <https://st-luganska-gromada.gov.ua/news/1713343461/> (дата звернення: 09.05.2026).
3. Черемис М. С. Цільове використання бюджетних грантів як об'єкт фінансового контролю. *Правова держава*. 2025. № 58. С. 108–122. URL: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2025.58.331000> (дата звернення: 09.05.2026).